

සැකසුම : කොළඹ උතුර, අධ්‍යාපන ප්‍රදේශයේ සේවයට උපදේශක
 ධබ්ලිවි. එම්. එස්. පෙරේරා විසිනි

1. විමලදාස අත්තනායක,
 බ/දෙහිගම විදුහල,
 බිබිල.

ප්‍රශ්නය.—ලංකාවේ පස් වර්ග කීයකට බෙදා තිබේද? මෙම පස් වර්ගවල ස්වභාවය කෙසේද?

උත්තරය.—(අ) පස් වර්ග හැදී ඇත්තේ පාෂාණ ජීර්ණය විමෙනි. දේශගුණික සාධකයන්ගේ බලපෑම අනුව, එකම පාෂාණ ද්‍රව්‍යයක් වුවත් ජීර්ණයවීමේදී, නොයෙක් පස් වර්ගවලට බිඳී යයි. ජීර්ණය වූ මව් පාෂාණය හා එම පාෂාණය ජීර්ණවී සෑදුණු පසේ පැහැය ආදී භෞතික ලක්ෂණ බලා කෘෂිකර්ම විද්‍යාඥයින් විසින් පස් වර්ගකර ඇත. ඉතාමත්ම සරල වර්ගීකරණය පහත සඳහන් වේ:—

- (1) උඹරව තෙත් පතන පස.
- (2) උඹරව වියලි පතන පස.
- (3) පහත රට තෙත් කලාපයේ ලැටරයිට් පස.
- (4) මැදරව ලැටරයිට් පස.
- (5) වියලි කලාපයේ උස් බිම්වල රතුපාට ලෝම් පස.
- (6) වියලි කලාපයේ පහත් බිම්වල තද අළු පැහැති පස.
- (7) උතුරු වයඹ පළාතේ මයේසින හුණු ගල ජීර්ණයවීමෙන් සෑදුණු ගබොල් පාට ලෝම් පස.
- (8) වයඹ පළාතේ වැලි සහිත රතු වත් හා දුඹුරුවත් ලෝම් පස.
- (9) බස්නාහිර පළාතේ වැලි සහිත සුදුපස හෙවත් කුරුදු පස.

(ආ) මෙම පස් වර්ගවල ස්වභාවය

(1) උඹරව තෙත් පතන පස.—ඉහුදු මට්ටමේ සිට 4,000—6,500 වත්, වාර්ෂික වර්ෂාපතනය අගල් 75 කට අධික ප්‍රදේශයේ පවතින පස් වර්ගයයි. පස මතුපිට සිට 3" ගැඹුරට කපු පැහැති, හඳුමස් බෙහෙවින් අඩංගු පස් තව්වුවකි. මීට යටින් "පොඩිසෝල්" හෙවත් කහවත් රතු ලෝම් පස පිහිටා ඇත. මෙම පස්වල පී. එච්. අගය අඩුය. එනම්, ආම්ලිකය, පොලිසියම් අවශ්‍ය පමණට ඇතත් කැල්සියම් හා පොස්පරස් වලින් උනන්දු.

(2) උඩරට විශලි පතන පස.—උත්තරාංශය අඩි 4,000-3,000 දක්වා වූ ප්‍රදේශවල මෙම පස් වර්ගය දක්නට ඇත. තෙත් පතන ප්‍රදේශවලට වඩා අඩු වර්ෂාපතනයක් ලැබේ. මෙහිත් මතුපිට පස් තට්ටුව කලු පැහැතිය. හඹුමස් වලින් පොහොසත්ය. එහෙත් තෙත් පතන පසට වඩා ගතකමින් අඩුය. හඹුමස් පස් තට්ටුවට යටින් ඇති පස රතුපැහැයට හුරු දම් පැහැති ලෝම් පසකි. විශලි පතන පස මදක් ආම්ලිකය. ජලවහනය මැනවින් සිදුවේ. තෙත් පතන පස මෙන් නොව ශාක වර්ධනයට අවශ්‍ය ආම්ලික ද්‍රව්‍යයක්ම වාගේ අඩුවෙන් පවතී.

(3) පහතරට තෙත් කලාපයේ ලැටරයිට් පස.—උතුර, දකුණ, නැගෙනහිර හා බස්නාහිර යන පැතිවලින් පිළිවෙලින් දැදුරු ඔය, වලවේ ගඟ, අඩි 1,000 සමෝච්ඡ මුහුදින් මායිම්වූ ප්‍රදේශයේ ඇති පස ලැටරයිට් පසයි. ආමාන්‍යයෙන් පහත රට උස් බිම්වල වැඩි වශයෙන් ඇත්තේ මෙම පස් වර්ගයයි. බහුල වශයෙන් කබොක් පාෂාණ යෙහුත් ඇතැම් ස්ථානවල, කබොක් පසට කලුගලත් ජීර්ණවීමෙන් පිළියෙල වූහු පස් වර්ගයකි, ලැටරයිට් පස. දකුණු හා බස්නාහිර පළාතේ මුහුදට ආසන්නවත් පොල් ත්‍රිකෝණයෙන් ලැටරයිට් පස දක්නට ඇත. ගංගා හෝ ඔයවල් කීපයක්ම මෙම ලැටරයිට් පස ඇති ප්‍රදේශ හරහා ගලනා බැවින් හෂ්ම සේදී ගොස් ඇති නිසා ආම්ලිකය. එහෙත් යකඩ හා ඇලුමිනියම් බහුලව ඇත. ජලවහනය මනෙවින් සිදුවන බැවින්, නයිට්‍රිජන් පොස්පරස් පොටෑසියම් කැල්සියම්, මැග්නීසියම් යන මූල ද්‍රව්‍යයන්ගේ උෂ්ණත්වයක් පවතී.

(4) මැදරට ලැටරයිට් පස.—නුවර හා මාතලේ යන දිස්ත්‍රික්කවලට අයත් ප්‍රදේශ වල මෙම පස් වර්ගය ඇත. ලැටරයිට් පස කහ හෝ රතු වන් දුඹුරුය. මතුපිට පස් නයිට්‍රිජන් අධික වශයෙන් ඇති නිසාත් ආහන ජලවහනයක් පවතින නිසාත් මෙම පස මදක් ආම්ලිකය.

(5) විශලි කලාපයේ උස්බිම්වල රතුපාට ලෝම් පස.—විශලි කලාපයේ උස් බිම්වල දක්නට ඇති මෙම පස ආමාන්‍යයෙන් රත් පැහැයට හුරුය. ඇතැම්විට අළු පැහැති රතු හෝ දුඹුරු පැහැති රතු හෝ වේ. ලෝම් පසකි. ලැබෙන වර්ෂාව මද වුවත් මනා ජලවහනයක් පවතින නිසා පී. එච්. අගය 5.5-7.0 අතර පවතී.

(6) විශලි කලාපයේ පහත් බිම්වල තද අළු පැහැති පස.—විශලි කලාපයේ උස්බිම් සේදී ගොස් පහත් බිම්වල තැන්පත් වීමෙන් පිළියෙලවූ පස් වර්ගයකි මේ. විශලි කලාපයේ උස්බිම් හා සසඳන කල එම පසට වඩා වර්ණයෙන් හා පැහැයෙන් ඊට වඩා වෙනස් ස්වරූපයක් ගනී. විශලි කලාපයේ කුඹුරුවල බහුල වශයෙන් දක්නට ඇති මෙම පස් වර්ගය, ප්‍රතික්‍රියාවෙන් ආම්ලික ගුණයක් දක්වයි. පොටෑසියම් හා පොස්පරස් බහුල වශයෙන් අඩංගුව පවතී.

(7) උතුරු හා වයඹ පළාතේ මයෝසින හුණුගල ජීර්ණවීමෙන් සෑදුණු ගඩොල් පාට ලෝම් පස.—මයෝසින හුණුගල ජීර්ණවීමෙන් සෑදුණු මෙම පස පුත්තලමේ සිට යාපනය දක්වා වූ ප්‍රදේශයෙන්, යාපනේ අධිද්වීපයෙන් දක්නට ඇත. රතු කහ ලැටරයිට් පස නමින් හඳුන් වන්නේද මෙම පසමය. ජලවහනය මැනෙවින් සිදුවන මෙම පසේ ප්‍රතික්‍රියාව තරමක් ක්ෂාපීයය. පොටෑසියම් හා පොස්පරස් අධික වශයෙන් ඇති මෙම පසේ නයිට්‍රිජන් මූල ද්‍රව්‍ය උෂ්ණත්ව පවතී.

(8) වයඹ පළාතේ වැලි සහිත රතු වන් හා දුඹුරු වන් ලෝම් පස.—මෙම පස් වර්ගය වයඹ පළාතේ ඇතැම් තැන්වල පිහිටා ඇත්තේ බොරළු ස්තරයක් මතුපිටය. වැලි සහිත රතු වන් හා දුඹුරු වන් පස වැඩි වශයෙන් දක්නට ඇත්තේ වයඹ දිග වෙරලා සන්නයේය. ජලවහනය මැනවින් සිදුවන මෙම පසේ දුඹුරු කොටස වෘක්ෂාහාර

වලින් හිතය. එහෙත් මතුපිට ඇති වැලි සහිත ලෝම් පස පොල් වගාවට ඉතාමත්ම යෝග්‍යය.

(9) බස්නාහිර පළාතේ වැලි සහිත සුදුපස හෙවත් කුරුදු පස.—නාත්තත්තිය ප්‍රදේශයේත් කොළඹ සිට මීගමුව දක්වාම වෙරළ අසබඩ ප්‍රදේශවලත් මෙම පස් වර්ගය ඇත. මෙම පස සුදු හෝ කලු වත් සුදු පැහැයක් ගනී. පස මතුපිට සිට අඩි 4-5 ක් පමණ ගැඹුරින් තිරිවානා ගල් ස්තරයක් පවතින බැවින් ජලවහනයට බාධා පැමිණේ. ඊළඟ ආහාරයකින්ම උනාව පවතී. පොල් වගාවට ඉතාමත්ම සුදුසු පස් වර්ගයක් වුවත් සාර්ථක ප්‍රතිඵල ලබා ගැනීමට නම් කාබනික පොහොරත් රසායනික පොහොරත් එකතු කළ යුතුමය.

2. පෝසෆ් කිත්සිපි කමල්,

10 බි වැනිප්,

කො උ/කවුමපිටිය ශාන්ත සෙබස්තියන් මහා විද්‍යාලය,
මීගමුව.

ප්‍රශ්නය.—අඹ බද්ධ කිරීමට අවශ්‍ය වන ග්‍රාහක කඳක් සඳහා වල්, අඹ බීජ වර්ග තෝරා ගන්නේ ඇයි?

උත්තරය.—බද්ධ කිරීම සඳහා ග්‍රාහක කඳක් වශයෙන් සාමාන්‍යයෙන් භාවිතා කරනු ලබන්නේ බීජ පැලෑටිය. බීජ පැලෑටි ශක්තිමත්ය. එසේම ගැඹුරු මූල මණ්ඩලයකින්ද සමන්විතය. “මල් අඹ” අඹ ප්‍රභේදය ගැන සලකා බලන විට, අතින් අඹ ප්‍රභේදයන්ට වඩා එහි බීජ පැලෑටිවල ශක්තිමත් මුදුන් මුදලක්ද, කාණ්ඩ මය කඳකින්ද, හොඳින් විහිදී පවතිනා ගැඹුරු ද්විතියික මූල පද්ධතියකින්ද සමන්විත බව පෙනේ. ග්‍රාහක කඳ, බද්ධ පැලෑටියකට කඳක් මූල මණ්ඩලයක් සපයන බැවින්, මල් අඹ බීජ පැලෑටි ග්‍රාහකයන් වශයෙන් ගැනීමෙන් බද්ධ පැලෑටියකට අවශ්‍ය පෝෂ්‍ය පදාර්ථ හා ජලය නොඅඩුව පසෙන් ලබා ගැනීමේ හැකියාවක් ඇත. මීට අමතරව මල් අඹ වැනි අඹ ප්‍රභේදවල ඵල අධිකව හට ගැනීමේ ගුණයක්ද ඇත. මේ ගුණාංගය ඇතැම් විට අනුපයට ලැබෙන්නටත් පුළුවන. ශක්තිමත් කඳකින් හා හොඳින් විහිදී පවතින මූල මණ්ඩලයකින් යුක්ත බැවින් මල් අඹ බීජමය ග්‍රාහක කඳ, බද්ධ පැලෑටියට සුලභින් වන හානියද බොහෝ දුරට වළක්වයි.

3. සදසිලි රත්තගොඩ,

10 වෙනි ශ්‍රේණිය,

හ/රදන්ආර විද්‍යාලය,
තමනැලිය, කිරිම.

ප්‍රශ්නය.—පස සංරක්ෂණය යනු කුමක්ද? පස සංරක්ෂණයෙන් ඇති ප්‍රයෝජන කවරේද?

උත්තරය.—පසේ සාරත්වය හීනවී යාමට ඉඩ නොදී, එම සාරවත් බව අඩංගු මතු පිට පස, ජලයට හෝ හමන සුළඟට හෝ ගසාගෙන යාම ආරක්ෂා කර, නොකඩවා ගොවිතැන් කිරීමේ ක්‍රියාවලිය. “පස සංරක්ෂණය” යනුයි.

පස සංරක්ෂණයෙන් ඇති ප්‍රයෝජන

- (1) එකට සම්බන්ධවී ඇති මතුපිට පසින් පාංශු මූල ද්‍රව්‍ය වෙන්වීම වලක්වාලීම.
- (2) සෝදා පැලෑටි නිසා පාංශු මූල ද්‍රව්‍ය වෙන්වී, ඒවා පසේ සිදුරු අවහිර කරයි. එවිට පසේ ස්තර තුලට කාන්දුවන ජල ප්‍රමාණය අඩුවේ. එසේම පසේ වාතනයද හීනවේ. පස සංරක්ෂණයෙන් මෙය බොහෝදුරට අඩු කර ලිය හැක.

- (3) පසේ නිෂ්පාදන ශක්තියට ඉවහල් වන, පෝෂ්‍ය පදාර්ථ අඩංගු මතුපිට සේදී යාම වලක්වාලීම.
- (4) පාංශු මූල ද්‍රව්‍ය වෙන්වී, ගසාගෙන ගොස් ගංගා වැව් ආදී ජලාශවල රැස්වී ඒවා ගොඩවීම වැළැක්වීමත්, මෙයින් එම ජලාශවල රැඳෙන ජල ප්‍රමාණය වැඩි කරලීමත් එමගින් නිතර ජල ගැලීම් අඩුකරලීම.
- (5) පාංශු සිදුරු අවහිරවී, අතිරික්තය අධිකවී ජලගැලීම් ඇතිවීම වලක්වාලීම.
- (6) පාංශු බාදනය ඇතිවීමෙන්, පස මතුපිට අගල්, වේලි යනාදිය ඇතිවේ. මේ නිසා එවැනි බිමක ගොවි උපකරණ භාවිතය අපහසුවේ. මීට අමතරව මෙවන් බිමක් කෘෂිකාර්මික වටිනාකමින්ද අඩුවේ. මේ හෙයින් පස සංරක්ෂණයෙන් මෙවැනි හානි බොහෝ දුරට අඩු කර ගතහැක.
- (7) සෝදා පාලුව ක්‍රමයෙන් අධිකවීමෙන්, නායගැම් වැනි මහාබාදන ක්‍රම ඇතිවේ. මේ නිසා මනුෂ්‍යයින්ටද, සතුන්ටද හානි සිදුවේ. එම නිසා පස සංරක්ෂණයෙන්, මෙවැනි හානිකර දේ වලින් ආරක්ෂාව ඇති කළ හැක.

4. පී. ඩී. නෙලුගොල්ල,

10 සී විද්‍යා,

ත්‍රි/ගත්තලාව මහ විදුහල,

කන්තලේ.

ප්‍රශ්නය.—වී වගාවේදී දක්නට ලැබෙන ගොයම් පැළෑටි රත් පැහැයට හැරීම සහ ඒවා තුල් ආකාරයට සිහින්ව උසට වැඩීම රෝගයක්ද? එයට හේතුව කුමක්ද?

උත්තරය.—ඔබ දක්වා ඇති, ගොයම් පැළෑටිවල ලක්ෂණය අනුව එයට හේතුව කුමක්ද, යන්න ස්ඵරවම නිගමනය කළ නොහැක. එහෙත් ගොයම්ට වැළඳෙන වසිරස් රෝග වලින් එකක් වූ ඔරේන්ජ් කොළ රෝගයේ මෙවැනි ලක්ෂණයක් දක්නට ඇත. එහෙත් ඔරේන්ජ් කොළ රෝගයේදී දුඹුරු පැහැතිවීමක් නොව, පත්‍රවල දර්ශනය වන්නේ තැඹිලි පැහැයකි. පත්‍රය තුල් ආකාරයට දිස්වන්නේ පත්‍ර දාරය අග සිට ඇතුළට හැකිලීමෙනි.

ඔරේන්ජ් කොළ රෝගය මර්ධනය

- (1) රෝගය රෝගී ශාකයකින් නිරෝගී ශාකයකට සංක්‍රමණය වන්නේ “ඉනප්‍රමා බෝසාලිස්” නමැති පැල කීබැවා මගින් බැවින් කෘමියා මර්දනය කිරීම සඳහා කෘමි නාශකයක් යෙදීම.
- (2) නිරි ගොයම ඇතිවීම රෝගය පැතිරීම අධික කරන බැවින් නිරි ගොයම මැඩීම වලක්වාලීම හා වගාවේ සෞඛ්‍යාරක්ෂකතාවය ඇති කරලීම.
- (3) රෝගයට ඔරොත්තු දෙන ප්‍රභේද තෝරා වගා කිරීම. විශේෂයෙන් පැරණි වී වර්ගයන්ට මෙවැනි වසිරස් රෝගයන්ට තරමක් ඔරොත්තු දීමේ හැකියාවක් ඇත.

5. බී. ඇස්. චන්ද්‍රසිරි,
 10 වෙනි ශ්‍රේණිය වාණිජ,
 පො/අත්තුන කඩවල මහ විදුහල.

ප්‍රශ්නය.—වාරි මාර්ග ජලයෙන් අස්වැන්න වැඩිවීමෙන්, වර්ෂා ජලයෙන් අස්වැන්න අඩුවීමෙන් හේතු මොනවාද?

උත්තරය.—වර්ෂා ජලයෙන් බෝග වගා කරනු ලබන වඩා වාරි මාර්ග ජලයෙන් බෝග වගා කිරීමෙන් අස්වැන්න වැඩි බව ස්ඵර වශයෙන්ම නිගමනය කිරීම අපහසුය. ඔබේ ප්‍රශ්නය අනුව වර්ෂා ජලයෙන් අස්වැන්න අඩුවීමට තුඩු දෙන කරුණු වශයෙන් පහත සඳහන් හේතු දැක්විය හැක :—

- (1) වර්ෂාව නිසා පුෂ්පයන්ගේ ඇති පරාග සේදී යාම, හා අධික තෙතමනය නිසා පුෂ්පයන් කුණුවී යාම.
- (2) වර්ෂාව නිසා ජලය පසේ රැඳීමෙන්, මූල මණ්ඩලයේ ශ්වසනයට අවශ්‍ය වාතය නොලැබීමෙන් ශාකයන්ගේ පරිවෘත්තීය ක්‍රියාවලියන්ට බාධා පැමිණේ.
- (3) වර්ෂාව නිසා වායුගෝලීය වාතය තෙතමනය සහිතවේ. මේ මාධ්‍යය දීලීර, බැක්ටීරියා, වසිරස් වැනි රෝග කාරක ජීවීන්ට භිතකරය. මේ රෝග කාරක ජීවීන් නිසා ශාකයන්ගේ පරිවෘත්තීය ක්‍රියාවන්ට බාධා පැමිණීමෙන් අස්වැන්න අඩුවේ.
- (4) වර්ෂාව නිසා ඇතිවන තෙතමන සහිත වායුගෝලය ඇතැම් ශාකීකර හා රෝග වැහක කෘමීන්ට සුදුසු පරිසරයක් වීම නිසා, මේ වුන්ගේ ව්‍යාප්තිය ඇතිවී ශාකවලට හානි පැමිණීමෙන් අස්වැන්න අඩුවීමට පුළුවන.
- (5) වාරි ජලයේ මෙන් නොව, වැසි ජලයේ බනිජ ද්‍රව්‍ය අඩංගු නොවේ.

ඔබ මේ කියවන්නේ 1975 වර්ෂයේ ගොවිකම් සභරාවේ අවසාන කලාපයයි. ඉදිරියටද සභරාව නීතිපතා ලබාගැනීමට වර්ෂයක දශක මුදල වන රුපියලක්, තැපැල් ඇණවුමක් සමග ප්‍රධාන නිලධාරී, තැ. පෙ. 636, කොළඹ යන ලිපිනයට එවන්න.